

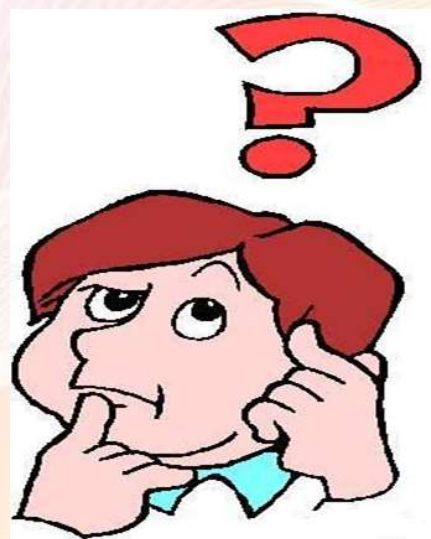
درس یازدهم: ورود اسلام به ایران

مطالعات
هشتم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نمونه سوالات درس یازدهم

۱- اوضاع ایران در آستانه حمله اعراب مسلمان چگونه بود؟

- 1) وقتی خسرو پرویز به دست پسر خود به قتل رسید، رقابت و دشمنی در درون دربار ساسانی، بیشتر شد.
- 2) شورش‌های فرماندهان و دخالت‌های آنها در رقابت سیاسی، روحیه سپاهیان را تضعیف کرده و توان جنگی آنان را کاهش داده بود.
- 3) مردم به دلیل وجود نظام طبقاتی، بی‌عدالتی و تبعیض‌های اجتماعی و مالیات‌های سنگین از حکومت ساسانیان ناراضی بودند.
- 4) بر اثر طغیان رودهای دجله و فرات زمین‌ها و مزارع حاصلخیز از بین رفت.
- 5) قحطی و شیوع بیماری‌های طاعون و وبا اوضاع را بدتر کرد.

۲- نبرد قادسیه را توضیح دهید؟

ارتش ساسانی در نبرد قادسیه از سپاه مسلمانان که روحیه بالاتر و انگیزه بیشتری داشت شکست خورد. در این جنگ، رستم فرخزاد فرمانده سپاه ساسانی کشته شد و مدتی بعد تیسفون پایتخت ساسانیان با گنجینه‌ای از غنائم به تسخیر اعراب درآمد.

۳- سلسله ساسانی چگونه سقوط کرد؟

در نبردی که در نهاوند رخ داد، ضربه نهایی بر پیکر ارتش ساسانی وارد شد، به طوری که یزدگرد سوم، آخرین پادشاه ساسانی، دیگر نتوانست سپاهی را برای مقابله با اعراب مسلمان گردآوری کند. پس از جنگ نهاوند، شهرها و ولایات ایران یکی پس از دیگری به تصرف اعراب درآمدند. سرانجام با ورود اعراب به خراسان، یزدگرد سوم به دست آسیابانی در مرو به قتل رسید و سلسله ساسانی پس از چهار صد سال فرمانروایی به پایان رسید.

۴- اوضاع ایران در دوره خلافت امویان (بنی امیه) چگونه بود؟

- 1) امویان حکومت خود را بر پایه خشم و ظلم بنا نهادند.
- 2) اشراف و سران قبایل عرب، بر بیشتر ولایات ایران حکومت می کردند.
- 3) بنی امیه به قوم و نسب خود، فخر فروشی می کردند و قوم عرب را برتر و شریف تر از سایر اقوام می پنداشتند.
- 4) اقوام غیر عرب از جمله ایرانیان مورد تحقیر و توهین قرار می گرفتند.
- 5) ایرانیان اجازه نداشتند مقام و منصب های مهم مانند حکومت ولایات یا فرماندهی سپاه را عهده دار شوند.

۵- در دوران بنی امیه کدام امامان به شهادت رسیدند؟

در دوران بنی امیه علاوه بر امام حسن و امام حسین (ع)، امام سجاد و امام محمد باقر (ع) نیز به شهادت رسیدند.

۶- چرا مردم ایران به مبارزه و مخالفت با حکومت اموی پرداختند؟

مردم ایران که از ظلم و ستم و قوم گرایی امویان به ستوه آمده بودند از هر فرصتی برای مخالفت و مبارزه با حکومت اموی استفاده می کردند. ایرانیان در بسیاری از قیامها و شورشهایی که علیه امویان به وقوع پیوست حضور موثری داشتند. وقتی مختار ثقفی در کوفه به خونخواهی امام حسین و یارانش قیام کرد ایرانیان به او پیوستند.

۷- عباسیان چگونه به قدرت رسیدند؟

در اواخر حکومت اموی آنها نمایندگانی را به نقاط مختلف ایران از جمله خراسان فرستادند و مردم را به قیام علیه بنی امیه و حکومت یکی از افراد خاندان پیامبر (ص) دعوت کردند، اما نمی گفتند منظورشان از آن فرد چه کسی است. ایرانیان مسلمان به ویژه خراسانیان دعوت عباسیان را پذیرفتند و سرانجام ابومسلم سردار ایرانی در خراسان قیام کرد و موفق شد امویان را شکست و سقّاح از خاندان عباسیان را به خلافت برساند.

۸- اقدامات منصور عباسی را بنویسید؟

- 1) شهر بغداد را بنا کرد و آن را مرکز خلافت عباسیان قرار داد.
- 2) به شهادت رساندن امامان شیعه
- 3) به قتل رساندن ابومسلم خراسانی

۹- آیا خلفای عباسی از ایرانیان در اداره حکومت استفاده می کردند؟ توضیح دهید؟

بله - خلفای عباسی بر خلاف امویان از ایرانیان در سمت‌های مهمی چون وزارت و فرماندهی سپاه و حکومت شهرها، استفاده می کردند. البته بسیاری از ایرانیانی که به خدمت خلافت عباسی در آمدند، سرنوشتی تلخ و ناگوار داشتند، چنانکه منصور ناجوانمردانه ابومسلم خراسانی را به قتل رساند.

۱۰- کدام خلفای عباسی امامان شیعه را به زندان انداختند و به شهادت رساندند؟

منصور، هارون الرشید، متوکل

۱۱- برمکیان چه کسانی بودند؟

برمکیان از خاندان‌های مشهور ایرانی بودند که در زمان خلافت هارون عهده دار وزارت و حکومت ولایات شدند و نفوذ و قدرت فراوان کسب کردند. خلیفه ناگهان بر آنان خشم گرفت و دستور داد آنها را از قدرت برکنار و زندانی کنند و به قتل برسانند.

۱۲- نخستین ایرانی که در مدینه به حضور پیامبر رسید و به اسلام مشرف شد چه کسی بود؟ توضیح دهید؟

سلمان فارسی بود سلمان در جنگ احزاب (خندق) حضور داشت و پیشنهاد کرد برای دفاع از شهر مدینه در مقابل حمله مشرکان، خندقی حفر شود. پیامبر در باره او فرمود سلمان از اهل بیت ماست.

۱۳- از جمله یاران با وفای حضرت علی (ع) چه کسانی بودند؟

سلمان - مقداد - ابوذر - عمار

۱۴- ایرانیان چگونه به دین اسلام گرایش پیدا کردند؟

پس از آنکه اعراب مسلمان به ایران آمدند، مردم ایران به تدریج با دین اسلام آشنا شدند. ایرانیان پس از درک پیام اسلام، داوطلبانه آن دین را پذیرفتند. پیام اسلام برابری و برادری بود. این پیام برای مردم ایران که از امتیاز طبقاتی اشراف ناخشنود بودند، جذابیت فراوانی داشت. علاوه بر آن، اخلاق و رفتار پیامبر و امامان شیعه، نقش مهمی در علاقه‌مندی ایران این به دین اسلام داشت.

۱۵- چرا ایرانیان علاقه و ارادت خاصی به حضرت علی (ع) و فرزندانش پیدا کردند؟

چون امام علی (ع) در دوران حکومت خود هیچ برتری و امتیازی برای اعراب، نسبت به دیگران در نظر نمی گرفت.

۱۶- حضور کدام امامان بزرگوار در ایران، تأثیر زیادی بر توجه و گرایش مردم ایران به دین اسلام گذاشت؟

امام رضا (ع) و خواهرش حضرت معصومه (س) و برادرش حضرت شاهچراغ.

- ❖ ارتش ساسانی در نبرد از سپاه مسلمانان شکست خورد. **(قادسیه)**
- ❖ در زمان خلافت بخش اعظم ایران به دست اعراب مسلمان فتح شد. **(عمر)**
- ❖ در جنگ قادسیه فرمانده سپاه ساسانی کشته شد. **(رستم فرخزاد)**
- ❖ در نبرد یزدگرد سوم نتوانست سپاهی را برای مقابله با اعراب مسلمان گردآوری کند. **(نہاوند)**
- ❖ مرکز خلافت امویان در شهر بود. **(شام، دمشق)**
- ❖ ابومسلم موفق شد امویان را شکست دهد و از خاندان عباسیان را به خلافت برساند. **(سفّاح)**
- ❖ منصور عباسی شهر را بنا کرد و آن شهر را مرکز خلافت عباسیان قرار داد. **(بغداد)**
- ❖ منصور عباسی ناجوانمردانه را به قتل رساند. **(ابومسلم خراسانی)**

اللهم صل على محمد وآل محمد

پایان